

**ПОДБОРЕН ОТСТРЕЛ
НА ЛОВ ЗА ДИРЕКТОРИ
НА ПАРКОВЕ**

**ИНТЕРВЮ
МАРИЯ КАПОН ЗА ЦЕНАТА
НА ЕТИКАТА В САПАРД**

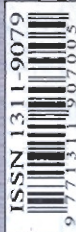
**ЧЕЛЕН ОПИТ
ИРЛАНДСКИЯТ ПЪТ
КЪМ ЕВРОПА**

www.temanews.com

ТЕМА

Година IX,
брой 9 (384),
9 - 15 март
2009,

3 лв.

В МРЕЖАТА

КАЛИН ПЪРВАНОВ

Всеки мандат обикновено приключва с трескава суматоха по финализиране на сделки и назначения. Тройната коалиция не мисли да опровергава тази практика. Бюрократичният ѝ апарат се замисли партийно, почеса се корпоративно и се напъна административно. В резултат успешно беше произведен първият образ на герой мъченик, потърпевш от тройния дележ във властта.

По-нататъшният професионален път на директора на Природен парк „Витоша“ Тома Белев все още тъне в загадки. Но обществото трябва да е благодарно на тези, които бяха замислили уволнението му. Защото през цялата им недвусмислено прозират действителни цели и стремежи, които се реализират във властта в последните ѝ месеци. Историята на случката изобилства и от забележителни детайли, достойни за метафора на събитията през целия мандат.

От една страна - имаме депутат, който се прехранва чрез партията си, опакто се помни. Съвсем наскоро той достига венеца в своята кариера - завежда дипломатическа служба, пак макар и в Азербайджан. Още докато е можел да списва списъци с назначения в партийната централа, бъдещият посланик е изкадрувал своя кумец за шеф на горите.

По време на управлението си в Държавната агенция по горите кумецът хвана мускулна треска от разписване на горски заменки. Не остана крупен бизнесмен, който

**да не си е поискал
и да не е бил обслужен**

на едно гъше от услужливия лесничей. Разбира се, наивно е да се смята, че той е действал изцяло на своя глава. Но горската мъгла гласи, че покрай едрите видове, които са му били диктувани от най-високо място, лесничейт е успял да нахрани и някои по-дребни риби от собствения си списък. Името на държавния служител се прочу и покрай изпълнението на сина му - бизнесмен дърводобивник от Велинград, който в момента излежава присъда за побой. За добре свършената работа със заменките се очаква скоро бащата да бъде възнаграден от партията си с второ място в депутатската листа в Пазарджик.

От друга страна на роднинско-партийната забера стои директор на природен парк. Човек с впечатляваща професионална биография и безупречна обществена репутация. Вероятно заради това инж. Белев е поканен от вицепремиера Мелена Плужичева за член на Обществения съвет по управление на екологичните. В наши дни не се срещат под път и над път държавни служители, които не

© КРИЛ КОНСТАНТИНОВ

Инж. Тома Белев все още влиза в дирекцията на Природен парк „Витоша“, но вратите ѝ може да се затворят пред него

Голямата

С несръчните си опити за разправа с директори на природни паркове шефът на ДАГ инж. Стефан Юруков подказва какво ще се случи със защитените територии в края на мандата

се държат като бюрократи и работят с ентузиазъм. Макар и отплатата за това да се равнява на сумата от 700 лв. месечно и обитаване на жилище под наем в краен столичен квартал. От 27 години директорът на ПП „Витоша“ е верен на хобито си - защита на природата, а от 24 години го съчетава със своята професия. Председателят на Асоциацията на природните паркове в България твърди, че е знаел с какво иска да се занимава още като сесрокласник в Кърджалийска гимназия. Едва ли обаче е предполагал, че

**защитата на природата
не е тихо и безопасно занимание**

„Алобонитно е да се провери дали гражданската енергия може да се изрази в политически вом“, казваше безпартийният инж. Белев през пролетта на 2007 г., когато се състелса да оглави листата на Зелената партия за първите избори за европар-

ламент. „Ако инструментите на гражданското общество работеха в България, никога нямаше да се включа в политиката“, твърдеше човекът, към чиято разпоредби се отнасяха с уважение всички членове на своеобразното витошко гражданско общество - планинари, скиори, алпинисти, пещерници, геоматлажеристи. Директорът на ПП „Витоша“ беше намерил място в планината за всички, без да пречат на другите и на природното равновесие.

През май 2007 г. гражданската енергия на еколозите не се изрази в масов политически вом и Белев не стана евродепутат. Зелените не разполагаха нито с железните партийни редици на ДПС и БСП, нито с лескавия PR на НДСВ, нито с протестния заряд на ПЕРБ и „Атака“. Но със скромна и небивдима за платените репортажи кампания водената от Белев миста постигна доста приличен резултат в гра-

Докато трима популярни паркови директори загасиха съдбата си, горският началник Стефан Юруков (вляво) раздаваше албуми на българската природа в Москва и укрепваше международните отношения

© САИТ НА АЛГ

брадва

да под Витоша - 1.2%. Само за сравнение - по-малко гласове получи дори и партията на бивш кмет, управлявал столицата в продължение на 10 години.

Гражданската енергия на природозащитниците може и да не се излива пред урните, но пък често избухва по площадите. Бросни часове след разнасянето на мъвата за предстоящото уволнение на Белев младежи се организираха по интернет и блокираха движението в центъра на София в час пик на петък, 27 февруари. По същото време председателят на Държавната агенция по горите инж. Стефан Юруков пътуваше за Москва, за да разгледа ловна изложба. За да се придаде официален вид на разходката, бе предвидена среща със зам.-ръководител на руската агенция по горско стопанство и със завеждащ международните връзки на Московския държавен университет по горите.

Очакваше се Юруков да отскочи и до Баку, където кумът му Васил Калинов встъпва в длъжността на посланик. Докато горският шеф разнасяше из Москва рекламни албуми на родната природа, в столицата на България се наложи полиция

да освобождават булеварди от протестиращи природозащитници. В близките дни за полицията се отваря още работа (ако и самата тя не протестира), тъй като екологите нямат навика да мирисват след първия си протест.

Любопитни събития се развиваха не само на улицата, а и във ведомството на Юруков. Никой от подчинените му не пожелал да се натърби с черната работа по връщане на заповедта на Тома Белев, пълният служител. „ТЕМА“ разполага с проект на заповедта, без изходящ номер и подпис. Начинът, по който е написан, не оставя съмнения, че става дума за образец, потъпкан с намерението да се превърне в официален документ на ЦАГ.

Мотивите в подготвяната заповед за отстраняването на директора на ПП „Витоша“ разкриват българския административен гений в целия му блясък. След проверка на Инспектората на ЦАГ Тома Белев е обвинен в десетина тежки грехи като този, че е назначил уредник в Музея на мечката на граждански, а не на трудов договор. Въпросният музей е създаден от самия Белев и работи само през почивните дни, и то 6 месеца в годината. Сред другите прегрешения на директора са, че служебните бележки за проведен начален инструктаж по безопасност, хищна на труда и противопожарна охрана са били съхранявани в отделна папка, а не в папката с лични досиета на служителите. Не бива да се пропусне и обвинението, че дирекцията на

парка не е изпращала на всяко примесение обобщена информация за всички проведени обществени поръчки в регистъра на едноименната агенция. Малка подробност е, че през ревизирания период такива процедури не са провеждани и поръчки не са възлагани.

Разбира се, подобни мотиви не може да скрият истинските причини за подготвяната разправа с Белев. Директорът на ПП „Витоша“ е противник на разширяването на ски-зоната и има своите аргументи. Такъв парков управител не се вписва в плановите на собственика на съоръженията - компанията „Витоша ски“ АД, собственост на офшорка от Вирускините острови и свързана с името на известен банкер. През октомври след дълго дебене между нарушители, служители на парка, горски стражари и полиция е взривен 1 декар с морени. Мясото се използва за ски-път между пистите под Черни връх и района на „Витошко лале“, а управата на парка няма нищо против това, стига морените да не бъдат взривявани. Белев сезира прокуратурата срещу неизвестен извършител за нарушаване на чл. 278 от НК, който предвижда от 2 до 5 г. затвор.

В тази ситуация изпълва поведението на Държавната агенция по горите. Вместо да подкрепи своя служител в борбата му с бомбаджите, ЦАГ изпраща в парка инспекторите си,

Природозащитници блокираха бул. „Патриарх Евтимий“ в София часове след като се разну за предстоящата чистка в парковете

за да преровят напките по хигиената на труда

В последните години Белев е трън в очите на политици и предприемачи и в качеството си на председател на Асоциацията на парковете. Организацията напуска с активните си действия за отстояване на българските защитени територии, предложени за включване в европейската мрежа „Натура 2000“. Въпреки че националните и природните паркове са държавни структури, властта се отнася с тях като с доведено и нежелано дете. Показателен е фактът, че от общо 11 природни парка само два - „Витоша“ и „Русенски Лом“, са с влезли в сила планове за управление. Парковете „Персина“, „Рилски манастир“, „Странджа“, „Златни пясъци“, „Сините камъни“ и „Врачански Балкан“ също имат разработени планове, но по различни поводи тяхното приемане се отлага или се протаква. Истинската причина е, че няма безконфликтни паркови територии и почти повсеместно върху тях се упражнява силен инвестиционен, а оттам и политически натиск.

В това отношение държавата е създава поредния парадокс. В сила е разпореждане плановете да бъдат приети до 3 години от създаването на парковете и от приемането на Закона за защитените територии, а в същото време документите отлежават вече шеста година в различните институции. Стига се и до наглед курioзни случаи, в които зад „разсеяност“ или „грешки“ на държавни служители и институции прозира съвсем конкретна заинтересованост. Типичен случай е планът за управление на ПП „Рилски манастир“, изготвен с помощта на Американската агенция за международно развитие. При утвърждаването му от Министерския съвет някой титулува парка като „национален“ вместо като „природен“. Грешката дава повод на Българската православна църква да забведе дела и да обори плана в съда. Оттогава са минали 2 години, но МС все не намира време да поправи „пропуски си“. За плана на ПП „Странджа“ пък от година има влязъл в сила решение на ВАС, което задължава министъра на околната среда да го внесе за разглеждане на Експертен съвет в МОСВ, но дори и в момента на Темид не може да го помръдне. Този план също е изготвен с помощта на чужд донор, в случая на швейцарското правителство. За плана на ПП „Персина“ са похарчени пари на ЕС по програма ФАР, но и той се е залутал някъде по трасето между МОСВ и МС. Приемането на плановете е от изключително значение за парковете, тъй като регламентира тях-

ното управление. При липсата им парковите администрации нямат ефективни механизми за контрол. Така останалите институции остават с развързани ръце да взимат решения относно защитените територии по целесъобразност.

Асоциацията на парковете натрупа черни точки пред политици и инвеститори и с активното обжалване на промените в устройствените планове, особено на черноморските общини. Миналата година те се приемаха като на конвейер и са на път да урбанизират последните незастрояни територии по крайбрежието. Заедно с уволнението на Белев се заговори и за предстоящо освобождаване на директорите на ПП „Странджа“ Стефан Златаров и на ПП „Врачански Балкан“ Николай Ненчев. Двамата също пишат обяснения по проверки на инспектората на ДАГ.

Сечта на директорски глави в парковете

започна още през лятото на 2007 г., когато бе елиминиран и шефът на Национален парк „Рила“ Васил Петров. Той активно възрази срещу строителството в района на Седемте рилски езера и срещу устрой-

ствения план на проектирания нов туристически център „Паничище-Езерата-върх Кабул“, известен повече като „Супер Паничище“. За разправата с Петров не се оказаха пречка нито международни сертификати на НП „Рила“, нито авторитетът му в престижната световна мрежа на защитените територии PAN Parks.

В очакване на своя ред директорът на парк „Странджа“ получи хипертонична криза и постъпи в бургаската болница. „Почти всички колеги са подложени на натиск“, коментира по телефона Стефан Златаров. Покрай неприятностите му с кмета на Царево Петко Арнаудов за строителството в Странджа през последните месеци Златаров отбива атаки и в родния си град Малко Търново. Тамашният кмет Иван Иванов е взел на прицел информационните табели, поставени в природния парк. Общинският съвет е приел наредба за рекламната дейност, според която табелите в помощ на туристите се таксуват почти като билбордове. „През 1995 г. заварих парка като дългогодишна гранична зона, в която допустим на туристи е бил ограничен. Нямаше никаква паркова инфраструктура. Естествено, ние се мъчим да маркира-

КОНТРА

Вицепремиерът Плузчиева:

Без доказателства не може да уволняват

„Ако няма ясни доказателства за сериозни нарушения, не може да се уволняват качествени хора от системата на горите“ - това е заявил вицепремиерът Меглена Плузчиева пред представители на Коалиция „За да остане природа в България“. Срещата е поискана от екоактивистите във връзка с готвените уволнения на директорите на природните паркове. Според

участници в разговора Плузчиева е заявила, че нито тя, нито премиерът са били информирани за подобни действия от председателя на ДАГ Стефан Юруков.

Заместничката на Сергей Станишев е повикала Юруков на среща в Министерския съвет на 9 март от 18 ч. По покана на Плузчиева в нея ще участват и природозащитници.

© КИРИЛ КОНСТАНТИНОВ

ме маршрути, слагаме табели в населените места, с които информираме туристите за особеностите и достоинства на парка“, обяснява Златаров. Вместо благодарности, че по този начин води посетители и популяризира общината, директорът на ПП „Странджа“ е получил

предписание да премахне табелите. В противен случай е заплашен със санкция от 100 до 500 лева на брой. Златаров си дава сметка, че това е само

поредният административен тормоз

на който е подложен заради последователната си политика в защита целостта на парка.

Колегата му от „Врачански Балкан“ Николай Ненчев също гадаеше дали ще бъде уволнен: „Не е случайно, че тримата сме сложени в един клон и че в агенцията толкова време не може да се намери един човек, който да каже какво се случва.“ В последните години ръководеният от него парк е реализирал над 10 проекта по европейски програми. Приходите от посещенията в пещерата „Леденика“ позволяват да се инвестира и в други дейности. В последно време Ненчев трябваше да отговаря на обвинения заради отварянето на туристически информационен център в старата джамия във Враца. Сградата обаче не е действащ храм още отпреди Освобождението на България.

„Никой не е уволнен, тримата са на работа. Има неща, които циркулират неформално в общественото и в медийно-

то пространство. Но няма такъв факт“, коментира пресаташето на ДАГ Спас Тодоров.

Междувременно природозащитни организации настояха премиерът да освободи горския шеф Юруков още с казането му на летището в София от Москва или Баку. Подобни призови, разбира се, звучат твърде наивно. Съдбата на трима паркови директори е само детайл, който внася неприятен шум в системата на фона на голямата задача - добутване на мандата до календарния му завършек. Но обществото като че ли отдавна имаше нужда от точно такъв случай. Мандатът се изнизва, а липсваше фигурата на потърпевшия държавен служител, който е станал неудобен за партийно-икономическите схеми. Нещо като ревизора Емил Димитров по време на синьото управление. Е, сега го получи в лицето на инж. Тома Белев и неговите колеги.

Впрочем Белев е ставал жертва на партийна метла в системата на горите и при изването на синьото правителство през 1997 г. Поканен е за директор на ПП „Витоша“ едва към края управлението, когато се усеща нужда не само от партийни талибани, но и от професионалисти. ■

ОБЩИНСКА БАНКА АД

Безсрочен влог ЛУКС +

ГОДИШЕН ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ - ДО 6%

**СВОБОДА +
ВИСОК ДОХОД**

= истински ЛУКС+